
I. *R. P.* Geo. Jos. Camelli, *De Plantis* Philippensibus *Scandentibus*, *Pars Quarta.* *Ad D.* Jacobum Petiver, *S. R. S. nuper transmissa.*

Fig. 139. CAntong & *Tangcong* Indorum, seu *Brassica Marina prima. Soldanellam officinarum* Botanici plerumq; omnes *Brassicam* faciunt *Marinam* Dioscor: Ipse bonâ tantorum, & optimè de re medicè meritorum virorum veniè, plantam in Luzone *Cangcong*, & *Tangcong* vocatam *legitimam* Dioscoridis *Brassicam Marinam* esse censeo; utpote quæ adæquatè com descriptione Dioscoridis *Brassiæ Marinæ* convenit, & insuper notam, quæ in *Soldanellâ officinarum* desideratur, folia scilicet longa, & tenuia, habet. *Cangcong* pono, seu *Tangcong*; ad maris littoralia, & specialiter in fluviorum brachijs aquâ marinâ mixtis abundè provenit, prout & in *Lacu Baij*; verùm & in hortos translata citissime adolescit, & vitiosè propagatur. *Viticulis* inanibus, & fistulosis, quæ crebrò radices agunt, serpit, mollibus, & aliquando rubentibus, pauca succo lacteo prædictis, ut folia. *Folia* singularia, pinguia, oblonga, & augusta, mucronata, & aliquando ad imum paulò ampliora, & nonnihil dentata, saporis ex salso amariusculi. *Flos* campanulatus ex cœruleo purpurascit; ad *Indicæ campanulæ*, aut *Ægyptiaci Convolvuli* florum figuram accedit. *Semen* fuscum, & binum, in simili, sed minori *Scammoniæ nostræ primæ* vasculo. Usus hujus *Cangcong* est, ubi sanis, aut ægrotis alvus nimiùm adstricta fuerit, summitates, & teneriora folia decocta in cibum leguminis loco offerre; alvum siquidem citò, efficaciter, & absq; molestiâ, non secus ac apices foliorum *Cassiæ solutivæ*, deturbat. Succus verò saccharo mixtus Hydropicis ad aquæ excrementitiæ saburram

Vires.

ram elutriandam utiliter propinatur. Soldanellam *Matthiolus* cum *Rhæo* exhibet, *Schroderus* cum *Jingibere*, & ad Scorbutum commendat, quod prodesse in pluribus expertus sum. *Chabræus* tutò pueris, & imbecillibus exhibet, quod alij non admittunt.

140. *Brassica marina altera.* Hispani *in* Luzone *Pie de Cabra*, ob vestigij pedis capræ figuram, quam folium exprimit, Indi *Lampayong Catancatan*, *Bagasua*, *Camigang*, *Lagayray*, *Daraypay*, *Ragayray*, *Arogayday*, & *Alagaylay* vocant. Hæc maritima longè, latéq; solidis viticulis serpendo occupat, & obducit: Nec, ut *Cangcong*, alvo dejiciendæ deservit; sed ambustis medendis, & antiquis, sordidisq; ulceribus mundificandis, & sanandis, foliorum pulverem videlicet inspergendo, & contusa folia sub cinere cocta superimponendo. Eadem contusa, sale, & oleo mixta, & assa Scrophulis imposita, eas efficaciter discutit, ut radix *Zerumbeth*, & folia *Malvæ cordifoliæ frutescentis* Luzonis. Succus foliorum illitus prodigiosè capillum crescere facit. *Folia* crassiuscula, uncias tres lata, & totidem longa, parte superiori mucronis loco, ut *Brassica marina major* C. Bauhin. habet incisa. *Flores* similes sunt floribus *Cangcong* quoad figuram & colorem, non singuli, sed plures in longiori pediculo ad folij geniculum exeuntes. *Semen* fuscum, subrotundum, in ovalibus delitescit loculis, seu vasculis.

Fig. Vires.

Sect. XI. Scandentes, *uno vasculo plura habentes semina.*

141. *Acetosa Ternatensis*, seu *Oxypentaphyllum*, Indis *Sagmit*, *Aguithoay*, & *Tugabang.* Spinosus, & reptatu Scandens est frutex, elegans, & gratiosus; ut rariorem vix conspexerim plantam. Siquidem *Folijs* luxuriat quadruplicibus, quæ alternatim plura simul proveniunt, binis foliolis, seu latioribus, & sessilibus unguibus ad exitum comprehensa. *Folia* reliqua in longioribus, & spinosis pedunculis, Fig.

pedunculis, crenata omnia, & aut hederacea trilobata, aut tricuspidata, vel quinquefolia. Unà cum foliorum manipulo prodit & floris mucronatus petiolus insidens quinis, quasi hamatim incisis, longiusculis alabastris. *Flos* candidus est, pentapetalus, palmaris in divaricatione, inodorus, cujus imum internum gratiosa inumbrat purpura, ut floris *Belmusci.* ' Seminis hirta, & aculeata receptacula *Semen* claudunt inæquale, semine sinapi majus. Folia *Sagmit*, apices *Alagao*, & cæpacea involucra. *Tauglat* Indi piscibus coquendis adjiciunt.

Fig: 142. *Baligarab Baguin* frutex est, cujus virgulta in longa abeuntia sarmenta volucri modo scandunt. *Folia* subaspera Laurinis majora, ex adverso provenientia, paucis prædita nervis. *Flores* exigui, copiosi, cyanei, hexapetali; petala subrotunda, in umbilico sex candidissimorum foliorum, à reliquis distinctissimorum, & floris formam constituentium sessilis congeruntur. Hæc florida, a floribus, & folijs distincta alba folia, dein deciduis floribus, unà cum fructu incrementum sumunt, & perennant, nec decidunt, sed semper fructibus substrata eosdem concomitantur. *Fructus* parvæ sunt glandes in caliculo denticulato, fauces leviter adurentes. Hic frutex scandens, & *Baligarab* arbor quoad formam, uti & nomen cum *salice peregrinâ* Leonhardi Rauwolfij, seu Maurorum *Garab*, nonnihil affinitatis habere videntur, é quâ scilicet fit *Aphronitrum* igniario pulveri parando, uti in *Luzone* ex *Balibago*, & *Bagatbat* arboribus.

143. *Malasavia.* *Volvulus* est ferens *Folia* sociata, magna, ut *Folium Indum*, &, ut hæc, quinis majoribus fulcita nervis; ad horum genicula binos racemos vasculorum triquetrorum, seu ex tribus latis, papyraceis hemicyclis, & divisibilibus alis constantium, habentium *Semen* compressum in latis, & argenteis folliculis. *Radix* capitata est, & esculente.

Fig' 144. *Aristolochia Clematilis* Luzonis. *Sarmentis* scandendo longissimis, altissimas quasq; superat arbores. *Folium*

lium alternum, ſpithameum, palmo latius, trinis luculentioribus, & alijs quam plurimis dotatum, in mucronem protenſum. *Flos*, & ſeminis pericarpium ſimilia reliquis *Ariſtolochiis*,ſed crebra racemis ad foliorum exitus. *Radix* longè ſerpens, ſeſquiuncialis, corticis craſſi, ſubflavi; ferventis eſt ſaporis. Utuntur radice *Indi* in ventris tormi- Vires. nibus, ad ciendos menſes, partum, & ſecundinas, obſtructionibus, contumacibus flatuum copiâ, nec non in eroſionibus gingivarum : Et *Ubiutihan*, *Malaubi*, *Bitinbitin* & *Timbatimbangan* vocant.

145. *Malanino*. *Volvulus* eſt magnus. *Folia* habet mag- Fig. na, & é regione poſita, ut arbor *Nino*; Fructus pariter ſimilis eſt fructui arboris *Nino*, ſed compreſſior, creber, ſubflavus, & rubeſcentibus floſculis pentapetalis, ut *Nini*, ex ipſo fructu undiq; procedentibus conſitus.

146. *Volvulus Amygdaloides*. *Folium* habet ſpithameum, Fig. ferè bipalmum latum, alternum, craſſum, & quaſi coriaceum, obſcurè virens. *Fructus* quoad putamen carnoſum *Amygdalo* ſimillimus, uti & putamen lapideum; ſed major, prout & *Nucleus*, qui flaveſcit, & quaſi ex crebris fragmentis compactus eſt, ut nucleus *Cacao*; ſaporis adverſi. Naſcitur *Silanij* ad fluvium.

Sect. XII. Scandentes *folio compoſito*.

147. *Volvulus Pineæ Vermifugæ*, Indis *Niongiogan*, & Fig. *Bavaybavay*. Uno ramuſculo communiter decem habet *Folia*, & hæc ex adverſo poſita, palmum lata, ſeſquipalmum, aut ſpithamam longa, mucronata, & lætè virentia. *Flos* in ramuſculorum provenit ſummitatibus, racematim cohærens; eſt autem ex longo, & tenero tubulo pentapetalus, inodorus, externè candicans, internè ex gratioſâ palleſcens purpurâ. Floribus ſuccedit pentagonus, & pentaſoris *Fructus*, niger, corticoſus, & fructui *Bilimbin* ſimillimus, ſed vix unciâ longior, qui corticoſo putamine rejecto nuculam offert formæ pineæ, ſed ex quinq; hemicyclis carinulatam, ſaporis grati, ceu Cocci teneri, qui lumbricos, & ventris tineas pellit, & interimit. Si in-

cautè, & in copiâ offeratur, singultum causat, & sitim. Idem præstat foliorum *Succus*, qui & oculis inspersus, nubeculas discutit.

Sect. XIII. Scandentes *minùs cognitæ*, *folio composito*.

148. *Lignum Sanctum* in *Luzone* vocant lignosa, brachialia, subrufa, porosa, saporis non ingrati, cortice vestita, ex subfulvo, & phœniceo variegata, & transversim dissecta, multoties ex interveniente cortice quodammodo effigiem Rosæ exhibentia Sarmenta *Volvuli Maximi*; quem Indus *Camurim*, & *Tagalijs*, meliùs *Tacilis* vocat, Hispanus *Palo Santo*. Cortex internè interveniens, & Rosæ folia interstinguens indicare videtur Sarmentum non tantùm ab intrinseco, sed & forinsecè accrescendo sumere incrementum, & augmentari. *Folia* gerit communiter ex 14, 16, aut 18 composita; folia specialia ex subrotundo mucronata, alternè appensa, in quibus nervuli per ea discurrentes quasi alia depingunt folia. Fluviorum amat ripas: De Flore, aut Fructu nihil scire potui. Sarmenta vulgus Quaiaco utiliter substituit; sudores potenter promovere expertus sum in refrigeratione, & Morbo Gallico: Concoctionem adjuvare de reliquo, & cibi dejectam resarcire ferunt appetentiam; prægnantibus tamen sine abortûs periculo exhiberi non posse.

Vires.

Fig.

149. *Camasga*. Frutex est scandens, cujus vieta sarmenta *Indis* ligustrum præstant sepibus colligandis. *Folium*, quod alternè provenit, componitur ex alijs sesquiuncialibus, oblongis, mucronatis, exsuccis, subalbidis, & subhirsutis, sibi oppositis 25 foliolis. *Florum* congesti, & breves ramuli parvos, candidos, inodoros, & pentapetalos sustinent flosculos. Sarmentosum lignum fruticis *Camasga* concisum, & decoctum multi utiliter calidè ad instar *Tchia* bibunt, defatigati nempe ab itinere, quos reficit.

Fig.

150. *Volvulus Malarayo*. Magnus est; *Sarmenta* crassitudinis carpi, levissima, transversim recisa varias spongiosæ materiæ exhibent figuras. *Cortex* cinereus, asper. *Folium* Pyri, quinum in uno ramusculo.

Sect. XIV. Scandentes *minùs cognitæ, folio alterne exeunte.*

151. *Volvulus Absynthites*, Indis *Macabubay*, aut *Macabubuhay*, id est tribuens vitam, alijs *Panavan*, *Paliyaucan*, & *Tagnantagnan*. In dumetis, & umbrosis passim proveniens, longissimis scandit *Sarmentis*, digitum crassis, nodis verrucosis obsitis, ex phœniceo luridè virentibus, splendicantibus, Viperas quodammodo referentibus, & harum ad instar senectam deponentibus, sub quâ Cortex crassior, carnosus, & lætè virens, & sub hoc Medulla constans albis, & tenacissimis filamentis; ex quorum contextu *Indi* eleganti curiositate armillas, moniliáq; à venenis, ac peste, ut ferunt, præservantia componunt. *Folia* hederacea, subrotunda, mucronata, alterna in longiori pediculo, Saporis, ut Sarmenta, Absynthio magis amari. *Flosculos* mittit in sesquipalmaribus ramusculis, plures, herbaceos, cum apicibus flaventibus, tripetalos, inodoros. *Sarmenta* aere suspensa, aut plantâ rescissa arboribus involuta diutissimè virent, & vivunt; imò & folia emittunt: Et, quod admirandum, filamenta filum ligatorium crassa, rectissima, septem sæpe, aut plures longa Orgyias, terram, ut radicentur, quærentia demittit; ubi radicantur, & sarmenta jamjam marcescentia denuo restaurant, reficiunt, & refocillant. Succus, aut decoctum Sarmenti assumptum venenis adversatur, febres, præsertim tertianas, infringit. Lepram, & Morbum Gallicum curare ferunt; & ut reliquiæ tumorum efficaciùs dissipentur, ocyúsq; exulcerationes sordidæ, & gummata Gallica mundificando ad cicatricem perducantur, lotiones, fotus, insessus, & balnea vaporis sudorifera inde parata adhibentur: Radix summopere laudatur ad dejectam cibi appetentiam restaurandam, ad diarrhœas item, & vomitus sistendos. Oleum ex sarmentis, & *Sesamino* insolatione paratum ad præsentiam Malefici *Barang* effervescere narrant. Nonnulli Oleum componunt Polychrestum ex *Paliyavan*, *Nglasson*, *Pan-*

Fig. (right margin, line 1 of entry 151)
Vires. (right margin, beside "denuo restaurant")

Pangaguasou, *Manungal*, & *Borogtongon*. Succus ablactandis deservit pueris. Sarmenta contusa curant manantia ulcera, & *Ten* id est.

152. *AlanguilangBaguin*.*Folium* exerit alternum,asperum, subhirsutum, spithameum, palmum unum latum, parte pronâ atrè virens, tersumque. *Flos* insidens tribus flavis, & convexis alabastris, magnus est, atro purpureus, inodorus, hexapetalus; folia oblongo-obtusa. Floris umbilicum flavus, echinatus, sessilis, & moro compar, ex crebris, & oblongis seminibus coagmentatus occupat nodus. Frutex est scandens.

153. *Banag Camagsa*, seu *Ronas*, aut *Ubiubihan* vocant Indi hujatem *Pseudochinam*. Sumitur, & substituitur pro *China* præmissâ decoctione. Reperitur *duplex*; subdulcis, rubra, folio peramplo. *Altera* alba, radice amarâ, & folio angusto, mucronato.

Fig. 154. *Pilipoc*. vel *Piligpoc*. Spinosa est planta, & scandens, ut *Lactang*, cujus *Sarmenta* transversaliter scissa ijsdem gaudent circulis, quibus Sarmenta *Lactang*, sed alba sunt, solidiora, & non flava. Defertur *Leyte*, *Otton*, *Baragnen*, & *Panay*; amat umbrosa, & saxosa. *Folium* dilutè viret, quasi frontatum, alternum, spithamâ brevius. *Radix* majuscula, longa, lignosa, candida, amara cum acrimoniâ, odoris petroselini, non raro tuberosis excrescentijs inæqualis. Venenis omnibus efficaciter re-

Vires. sistere tradunt, sagittarum verò veneno infectarum vulneribus officere; alvum pulveris ʒjß sine molestiâ repurgat, & in affectibus dubiis, & incertis curandis (hujusmodi multa *Indi* recommendant) securum esse medicamen refert Nirembergius. *Philipog quatuor* reperiuntur *species*; *duæ*; scilicet *Mas* & *Fæmina* in petrosis, & *aliæ duæ* in montibus sylvosis. *Mares* corticem habent asperum, magis morellum, & sine morâ scandunt. *Fæminæ* plus repunt, quàm scandunt; *corticem* habent tersum, & magis amarum. *Folia* Lauri majora. Montana omnium efficacissima, imò & aliarum *Contrayervarum*, id est Antidotorum correctiva.

Purgat

Purgat bilem, & pituitam, sed sola tardè, & leniter, quare cum alijs propinatur. Rasura corticis aquâ subacta scabiem detergit, & exsiccat. Vires.

Sect. XV. Scandentes *minùs cognitæ, folio é regione posito.*

155. *Mangagao.* Scandens, & arborescens est planta. *Folio* ex adverso posito, longiusculo, parvo, & terso. *Cortice* aspero, crasso, amaro. Vires habet *Daocar*, & valet ad eadem.

156. *Ligustrum Molavin.* Volubilis est planta, *sarmentis* pertinacissimis, unde á duritie ligni *Molavin* & nomen mutuatur. *Folia* gerit atro-virentia, splendentia, neglectiùs crenata, in sessili pediculo, sibi ex adverso posita, spithamea, & palmum unum lata. Fig.

Sect. XVI. Scandentes, *quorum florem, fructum, folium aut horum ordinem ignoro.*

157. *Pangalamayo.* Planta Scandens; laudatur ad mammas suppuratas, & dysenteriam. Vires.

158. *Hogaban*, vel *Ugaban.* Convolvuli lac clarificat visum.

159. *Bolongan.* Convolvulus folium habet *Cannacori*, sed odoriferum: Invenitur mas, & fœmina; hæc censetur efficacior, & habet folium atro-virens.

160. *Bucao.* Convolvulus, fructu rubro, *Babay* simili, qui maturus nigrescit.

161. *Alilitan.* Volvulus, *folium* habet pilosum, laciniatum, mediocre; *Sarmenta*, ut *Camote.* Valet ad tumores discutiendos, & pruriginem *Basal* folium contusum, calce mixtum impositum. Est verò *Basal* Eruca pilosa, tactu pruritum molestissimum causans, & exulcerationes, manantiáq; faciens ulcera. Vires.

162. Ma-

162. *Malisad.* Convolvuli fructus dolorem sanat ventriculi, & vulneribus telis intoxicatis factis medetur.

Vires. 163. *Taloroog.* Convolvuli *radix* valet contra febres, diarrhœas, dolores, & morsus animalium venenatorum.

164. *Calingag.* Volvulus Alexipharmacus, folio longiusculo.

165. *Caviran.* Volvulus ad genicula corniculatis aculeis armatus.

Vires. 166. *Hagur.* Planta scandens, spinosa, cujus *radix* admirabiliter adversatur venenis.

167. *Lamparahan*, seu *Baguin Famoso* antonomasticè. Vires. Est volubilis planta, cujus Sarmenti Scobs, succus, aut decoctum potum, vel in enemate exhibitum Colicam, Choleræ morbi, & omnem ventris, aut ventriculi placat dolorem, & á viperis demorsis subvenit. Radix contusa, & imposita discutit *Pamajas*, *Lamparones*, id est Scrophulas, ut folia *Brassicæ Marinæ*, *Pes Capræ* vocatæ. *Indorum* nonnulli componunt Panaceam, ut volunt, omnia sanantem ex *Lamparahan*, *Pamuhat*, *Bayagcambin*, *Putat*, & *Mangungal*.

168. *Baguin* antonomasticè, id est volvulus. *Sarmenta*, & virgulta habet vieta, & contumacissima, vicem præbentia ligustri. *Folia* sociatim sena, aut etiam plura in uno ramusculo, sesquipalmaria, & majora, trinervia, & ex atro-virente splendentia. *Fructus* sunt poma frequentia, sphærica, ex viridi flaventia, magnitudinis nucis juglandinæ putamine viridi liberatæ, carnosa, cum *Seminibus* crebris, compressis, nuci vomicæ caninæ vix non similibus, at minoribus, albicantibus, pellucidis, & quasi corneis, Saporis adversè amari. An species *Nucis Vomicæ Officinarum*? Num idem ac *Lamparahan*? ignoro.

169. *Duclitan.* Volvuli prægrandis, ut *Tugtungajas* est. *Sarmentum* ligni porosi, cortice mollioris, dilutè rufi, Vires. corticis crassi, subrufi, asperi, solidi, & insipidi. Rasura vulnera recentia 24 horarum spatio admirabiliter consolidat, ulcera antiqua detergit, & sanat. Pota partum accelerat,

lerat, & fœtum expellit mortuum ſine morâ. Alij *Palo del Cap Franco* vocant; affertur ex plagâ *Honda*. Alijs *Palo de los Sambales*.

170. *Malaſauva.* Eſt aliud etiam ſcandentis plantæ lignum, minùs craſſum, æquè ut *Duclitan* vulnera efficaciſſimè ferruminans. An *Tugtungajas Maragondonenſis*? Lignum vulnerarium *Paynan de los Aetas*, nî fallor, idem eſt ac *Duclitan*, forma ſiquidem, ſoliditas, & ſapor eadem cum illo. Diſtinguuntur à *Tugtungajas*, ſolidiora ſiquidem, & ponderoſiora ſunt.

171. *Baclacar.* Eſt *Sarmentum* volvuli, conſolidans, facie radicis liquiritiæ, cortice aſpero, ligno ſolido, flaveſcente, poroſo, ſaporis acerbi. Defertur *Zebuc*.

172. *Malacatmon.* Magnæ, & ſcandentis plantæ *Sarmenta* inciſa aquam ſtillant limpidiſſimam, dejectionibus cruentis, & hepati calidiori ſalutarem. Pariter & conducit inflammationi oculorum, gutturis, & faucium aphthis in collutione, & gargariſmo.

173. *Abongluy.* Planta eſt ſcandendo ſeſe involvens. *Folia* folijs *Pilipoc* anguſtiora. *Cortex* cinereo-fuſcus. *Radix* alba; lignoſa Trunci materies flaveſcit; ſaporis eſt ſtyptici, ſubſalſi, amaricantis, demum mordice morſicantis. Valet ad eadem, ad quæ *Daocagay*, ſeu *Igaſod*.

174. *Panilon.* Planta amplexicaulis, magna, ut *Abongluy*. *Cortex* Sarmenti niger, & glaber. *Lignum* coloris lutei. *Mas*, & *fœmina*, utraq; odorifera, ſed *fœmina* vehementiùs, ita ut dolorem cauſet capitis recenter reciſa; ſaporis adverſi, & fatui. Uſus cum alijs contra venena. Fœminam alij *Paulan* vocant. *Species tertia* ligni albi, minùs odora, & minùs efficax eſt.

175. *Sumpa* antonomaſticè, id eſt *Contrayerva*, ſeu Antidotum. Planta eſt ſcandens, arboreſcens, alexipharmaca, ſeu venenis reſiſtens, purgans. *Cortex* albicat. *Folia* ſimilia juglandinis, læte virentia, terſa. Utuntur cortice, & radice, quæ amara ſunt cum acrimoniâ, & ſtypticitate. Uſus, & doſis *Dalabrab*, ſeu *Tabàs*.

176. *Pa-*

176. *Palacat.* Volubilis, & arboreſcens planta, ligni ſolidi, deforis coloris *Daocagay*, ſed obſcuri magis. *Cortex* rubens, craſſus digiti dimidium, qui maſticatus ſalivam reddit ſanguineam, adſtringens cum aliquâ acrimoniâ. *Folia* inconcinna, ſpithamea, & ad exortum duodecim ſpinulis munita. Alexipharmaca eſt. *Palacat* arborem vide ſuo loco.

177. *Hanboboaya.* Planta eſt ſcandendo arboreſcens, ſimilis *Panilon*, cujus fere coloris eſt lignum Sarmenti, ſed craſſius. *Sarmentum* totum verrucis obſitum, tenax, pertinax, & vietum, ita ut pro anchorarum deſerviat camelis. *Folia* quaſi laurina, minora. *Radix* ſaporis ſubamari, modicè ferventis, cum aliquâ adſtrictione. Additur Antidotis.

178. *Panabol.* Planta ſcandens. *Caudex* ex albo flavet. *Folia* ſunt Aurantij. *Radix* piper ſapit. Eſt unum ex præſtantiſſimis Antidotis; exhibetur communiter *Maguindato* commixtum, & optimos ſortitur effectus. *Panabol* arborem vide ſuo loco.

179. *Caobos.* Planta eſt ſcandens. *Cortex* Sarmenti niger. Lignoſa materies ex albo crocea. *Folia* pulchella, ſpithamâ longiora, ad tactum aſpera. *Radix* ex adſtringente ſaporis adverſi cum aliquâ acredine. Immiſcetur Antidotis.

180. *Mangoncong.* Planta ſcandens. *Cortex* coloris ex rufo nigreſcentis, parvis verrucis tuberoſus. *Lignum* ſolidum, ſubfuſcum, amarum cum aliquâ acrimoniâ. Vires *Pilipog* efficaciores.

181. *Pamgnao.* Planta ſeſe involuendo ſcandens. *Folia* gerit *Olivæ* folijs majora, & magis obtuſa. *Caulis* parvis obductus ſpinulis. *Radix* Saporis boni cum modicâ morſicatione, cujus recentis corticis Scobs tumores reſolvit, & inflammationes tollit. Siccare convenit fumo, non Sole.

Ap-

Appendix *ad Scandentes, & Volubiles.*

182. *Cayolacka* in Siao, *Lelima* Celebes, *Taratara*, vel *Tadatada*, & *Sandana* Bysaiani, *Kanchinhio* Sinæ, *Sandalo* Hispani vocant Lignum atro-rubens, solidum, ponderosum, gummosum, inficiens, Santalo Citrino odoratius, aromaticum, primùm subdulce, mox amariusculum, & demum probè masticatum non nihilum fervens, brachium crassum, cortice & alburno liberatum, & communiter cavum. Mittitur *Batachina*, *Kauchinchina* sed pallescens. *Peta de Sanguil*, *Tabonitungan*, *Siao*, *Buraguen*, & *Camarines* solidius, & gummosius. Est autem Convolvuli, seu *Plantæ Scandentis maximæ*, cujus Sarmenta non rarò femur crassa, cor, seu matrix. *Folia* aiunt esse Rubi Idæi folijs similia. Suffumigijs, & odoramentis dicatum est. An *Aspalathus* Erysisceptrûm?

183. *Tinganpaquis*, seu *Saguinsaguin*. Planta est *Sarmentis* longè, latéq; repens, & scandens; orbatis folijs, quæ non nisi in apicibus proveniunt. *Fructus* promit per intervalla *Palantanis* similes, minores eis, quos *Obispos* vocant, saporis grati, si maturi; gaudet palustribus.

184. *Pangagbasun*. Planta arborescens, altissimè scandens. *Cortex* subfuscus cum verrucis, crassus calami scriptorij. Lignosa radicum, & sarmentorum materies porosa, cum matrice spongiosâ. Saporis amari, & adstringentis est cortex. Gaudet viribus ijsdem, quibus arbor *Pangagbasun*. Eadem esse videtur, ac *Igasur*, & *Daocagay*.

185. *Malacapulco*. Planta alijs substerni gaudet crebérrimis sarmentosis virgultis. *Folia* alterna, composita communiter ex 13, palmum longis, sesquiunciam latis, subrotundis, ex adverso subincanis. Fig.

186. *Niogniogan altera, fructu tetragono.* Volubilis est planta, sarmentis pertinacissimis arborum altissimas conscendens. *Folia* trinervia sociatim exeunt, 6 aut 10 in Fig.

 uno

uno compositorum folio. *Seminis vascula* tetragona, altè alata, papyracea, unam includentia nuculam oblongam, striatam, molliusculam. *Capreoli*, quibus sese spiratim innectit, bifurcati sunt.

Fig. 187. *Volvulus digitalifer.* Longis scandendo sarmentis *folia* exerit alternè, pentaphylla, lætè, & splendidè virentia; ad horum sinus forficulæ longiores, ad extremum fissæ, & in varios convolutæ cincinnos. *Vascula* solidiuscula, digitum auricularem crassa, longiora effingentia, digitalia, coloris ocræ, & in summo tribus valvulis dehiscentia, in cubitalibus congeruntur racemis. Florem, & semen necdum habere licuit.

Fig. 188. *Planta fruticosa scandens.* *Folium* habet subincisum, alternum, sesquipalmare, palmum latum. Ad horum sinus in longioribus racemulis *fructus* flaventes, exiguos, sparsim appensos.

Fig. 189. *Gayduygayduy.* Planta est volubilis. *Folium* mittit alternum, lætè virens, crenatum, ferme sesquipalmare, subrotundum. Seminis papilionacea *vascula*, triquetra, coloris palearis, in ramosis, spithameis, & longioribus racemis ubertim conglomerata. *Semen* spadiceum, parvum, cordiforme.

Fig. 190. *Colutea scandens.* Frutex est ramosissimus, longè repens, & scandens. *Folia* ex 17, 19, aut 21 Senæ paribus componuntur. *Flosculus* albidus, exiguus, galeatus. *Folliculi* compressi, ut Senæ, communiter biventres, deforis lunato orbe notati, scilicet ubi *semen* delitescit, quod majus est, quàm Senæ, Phaseolum referens compressum.

Fig. 191. *Ubayban.* Frutex est scandens, similis fructui *Camagsa.* *Folium* sesquiunciale, infernè canescit, supernè ex atro-virente splendicat, obtusum est, & alternè exiens, & 30 circiter in uno spithameo, majori, seu composito folio. *Flosculi* pusilli, aurei, ad foliorum exitus, quibus succedunt *baccæ* similiter aureæ, magnitudine ciceris, sed compressæ, & senis carinulis, ut fructus *Banquiling*, sulcatæ, continentes sena, nigra, & angulosa *semina.*

192.

192. *Scandentis Plantæ Malacatmon* Folia alternè enaſcuntur, ſolidiuſcula ſunt, & aſpera, palmum lata, ſpithamam longa, rariùs, & majuſculè dentata, & nervis crebris ad marginem uſq; protenſis fulcita, folijs arboris *Catmon* ſimilia, ſed non tam ampla.

193. *Vaynillam*, id eſt Vaginulam, ſiliquam eſſe tradunt plantæ volubilis *Hernandez*, & *Piſo* apud *Raium*. Mihi ſciſcitanti de plantâ *Jac. Antolinus* affirmavit eſſe fructum arboris mediocris. Idem aſſeruit *Emanuel de Leon*, qui pariter *Mexici*, & *Peruvij*, ac *Antolinus*, diu vixerat, addens eſſe fructum arbuſculorum, altitudinis, & ſimilitudinis Geniſtæ, *folia* habere pauca, & longiuſcula, *Vaynillas* plures ſimul congeſtas pendere á caudice, & ramorum majoribus; Odorem eſſe proprium, non adſcititium, ut quidam volunt, & á longinquo percipi odorem arbuſculorum, cùm & ipſa folia eodem prædita ſint odore. Abundat ad portum *Acapulco*. In *Jucatan* vocant *Czijzbik*, id eſt *Capſicum Stupidum*. *Vaynilla* eſt *Lobus oblongus*, *aromaticus* C. Cluſij. Hæc interim, donec *Mexico*, & *Peruvio*, unde pleniorem expetij notitiam, certior fio, aut planta *Acapulco* adferatur, unde expecto. *Vaynillam* recentem *Joſephus Encalada* ait eſſe Lobum teretem, flaveſcentem, ferme cubitalem, & pollicem craſſum, ſi habitior fuerit; qui ad ſolem curatus, ſeu paſſus in ſtriatam, ſeu rugoſam, nigricantem, & odoriferam abit *ſiliquam*.

194. *Planta Scandens Morifera*. *Folia* promit ſubro- Fig.
tunda, ſeſquipalmaria, alterna, ad quorum ſinus continuò ſuper diviſum pedunculum bina quævis rurſum binis ſubſtratis foliolis complexa, ſubrubra mora exeunt.

195. *Taguina*, alijs *Galamay*, *Calangcang*, *Carangcang*, aut *Cayangcang*. Planta eſt ſcandens, gaudens innaſci, & involvi arboribus emortuis, quandoq; tamen in magnam, & vaſtam aſſurgit arborem. In Marem, & Fœminam diſtinguunt *Indi*, hanc *Calangcang* vocant, & Mare magis odorifera eſt, caudice ex albo virideſcente. *Folia* communiter quina uno cohærent in longiori pediculo, ſed & ſena, ſep-

tena, aut novena nonnunquam connectuntur; sunt verò sublustria, tersa, nervis carentia, crassiuscula, palmaria, & longiora, obtusa. *Flosculi* pusilli, ex subviridi flaventes. *Fructus* sunt baccæ virides, sphæricæ, hexagono vertice notatæ, in botro corymboide, quasi ex crebris umbellis
Vires composito. Ramusculo resecto gutta stillat resinosa, lactea, odorifera, quæ temporibus illita dolorem lenit capitis. Arbor stillat liquorem copiosum, coloris, & consistentiæ succini, ubi induruerit, Hispanicæ ceræ ad instar impressas reddens formas. An species Terebinthi dicenda? Ex apicibus parantur balnea Morbo Gallico, Lepræ, Scabiei, & dolori capitis proficua.

Fig. 196. *Capparis* Luzonis, Indis *Tagarau*, *Xhabagat*, & *Bagit*, distincta est á *Cappare rotundifoliâ*, ut & *acutifoliâ* Hist. Ludg. prouti & á *Tabagineâ*, seu *leguminosâ*. Longis autem, crebris, spinosis, & circumadnascentibus, superinstratis protenditur virgultis; arborescentem caudice bicubitali non vidi, nisi semel; de reliquo *Cappari rotundifoliæ* similis, at *folio* longiusculo, mucronato, biunciam lato, palmam, aut sesquipalmam longó, & alterno positu enascente, é cujus angulo *Cappares*, sive florum conceptacula, aut petioli seriatim septem, vel novem propendent in flores, seu rosas parvas, quadrifolias, é candido rubentes, & infinitis fibrarum stipatos cirris, unà cum stolone explicandis. *Fructus* est pomum rotundum, minori Mysniaco æquale, quod maturum bellè rubet, & decussatim dehiscit. *Semen* reniforme, subfuscum, crebrum, Piso minus. *Radix* cortice tegitur crasso, albo, & solidiusculo, ut *rotundifoliæ*,
Vires. & ejusdem usûs. Hujus scobem ad vulnera recentia ferruminanda inspersam *Indi* unicè commendant.

Fig. 197. *Jasminum vulgare album.* *Baccas* fert rotundo-oblongas, virentes, dein ferrugineè nigrescentes, morellè tingentes, ut baccæ Myrtillorum, & *semen* continentes, gigartos longiusculos.

198. *Jas-*

198. *Jasminum* Luzonis, seu Indorum *Camunin*, *Molavin*, aut *Banati*, seu *Buxo-jasminum*. Arbuscula est ramosa, foliosissima, spontanea, & umbras amans, rarò crassitudinis femoris, ligni solidissimi, flaventis, ut Buxi, aut Euonymi vulgaris, quem alij *Tetragoniam*, & *Fusarium* vocant, tornatilibus accomodatissimi. *Folia* atrè virentia, tersa, & splendentia, obtusè mucronata, frontata, uncialia, aut longiora, crassiuscula, ex amaro acria, folijs Myrti similia, communiter septem, aut novem, ad summam 12, aut 13 in uno compositorum, alternè, vel sociatim appensa. *Flosculi* ad apices in fasciculis prodeuntes, candidi, odoris Jasmino suavioris, pentapetali, decem crocatis staminibus, & umbilicato stylo referti *Fructus* sunt baccæ rotundo-oblongæ, in mucronem desinentes, virentes, mox rubentes, magnitudinis minoris avellanæ, hirsutis gravidæ arillis. Radicem venenis efficaciter resistere perhibent. Foliorum, & rasuræ corticis decocto fovent vulnera sagittis intoxicatis facta, & ictus, & exulcerationes ex ictibus animalium nociferorum ortas. Fig. Vires.

199 *Jasminum*, Arabum *Sambach*, seu *Syringa alba*, Indis *Sampaga*, & *Marol*, in Luzone colitur triplex. *Primum vulgare*, *folio* ex adverso prodeunte, ad summum palmari. *Flore* communiter ter trino in uno fasciculato, ex duplici ordine, & 9, 10, aut 12 folijs composito, in caliculo ex novem radijs. Hoc diligenti curâ arborescit, & multitudine florum compensat simplicitatem. *Fructum* rarò ferre, aut perficere videtur, cum qui se eum observâsse asserat, præter *Raium*, inveniam neminem; & in Plantis ultra decennium excultis, caudicis tricubitalis, & uncias quinque crassis, necdum observare potuerim, præter rudimentum inane. Planta *Cortice* obtegitur ad Caudicem cinereo, exalbido, & friabili, necnon acriusculo cæterùm vitiosè luxuriat, & nisi frequenti cohibeatur putatione, sylvescit, & in virgulta 4, aut 5 ulnarum viminea, & sarmentosa profunditur, non tamen vieta, ut ligustri vicem præbeant, sed fragilia, nec sese alijs circumvol- Fig.

volventia, ſed longiùs ſerpendo excurrentia, & crebrò radices agentia, niſi pedamentis adligata arboreſcere cogantur. Ut lætiùs, & uberiùs floreſcat in *Decembri* aut *Januario* putare convenit in *Luzone.*

Fig. 200. *Sambach alterum* arboreſcere reſpuit, virgultis gaudet crebris, & tenuioribus, folijs ſimilibus priori; *flore* polypetalo, communiter trino in uno pedunculo, gratioſo, ex pluribus ordinibus, qui folia circiter 24 radiatim in orbem ſpargit, relictis in medio alijs petiolum conſtituentibus, quæ nunquam, aut tandem marceſcentibus prioribus foliolis explicantur.

Fig. 201. *Sambach tertium*, vulgus *Japonenſe* vocat. Luxuriat rarioribus ſarmentis, quæ nunquam ſerpunt, ſed rectè attolluntur, & non, niſi in fictilibus, excoli gaudet. *Folia* communiter trina, ac trina caliculum ambiunt, quæ anguſtiora ſunt duobus prioribus, verùm & quatuor, ſex, aut ſeptem numero cauliculum cingunt, & ſæpe in apicibus frequentiſſima quaſi in Thyrſum conglomerantur. *Flos* polypetalus, centifolius, communiter unicus, pulcher, & rarus; aliàs propullulat & monſtroſus, ita ut millena folia gerat, ſed tùnc non explicat æqualiter, verùm uno, aut duobus lateribus, vel marceſcentibus floris primi aliquot ordinibus, alter ex eodem caliculo ex confuſâ illâ innumerabilium foliorum congerie medium floris occupante, quaſi poſthumus emergit, propullulat, & aſſurgit. Radicis *Sambach Orientalis* ſuccum, aut pulverem ad ℥jj exhibitum, partum accelerare tradunt. Alij in balneo vaporoſo commendant. Radix in dolore dentium, aſtmate, lethargo, & paralyſi utiliter maſticatur. In febribus datur Pulvis ad ℥j. Occidentem ſpectantem venenum, & nocivam eſſe volunt. An Arbor, cujus radix Orientem ſpectans antidotum, occidentem ipſum venenum, de quâ *Pineda*, & alij. Folia contuſa ulcera antiqua manantia, & ſerpentia detergunt, cohibent, & dolorem leniunt. Aqua, aut infuſum florum viſum acuit. De Oleo vide *Raium.*

Vires.

202. *Panuſtus.* Frutex eſt ſcandens, *folio* conjugato, amplo,

plo, villoso, in ambitu rariùs fimbriato, & septem luculentiùs eminentibus nervis fulcito. *Fructus* quadrangularis, in mucronem abiens, minor avellanâ, pulvere repletus, in racemo prælongi cohæret pediculi. Decoctum foliorum *Panustus* dentes vacillantes confirmat, gingivarum, & maxillarum resolvit tumores, & fauces exulceratas sanat. Vires.

203. *Camunin alterius*, seu montanæ lignum Hispani *Palo de Mierda*, id est *lignum Stercorarium* ob gravem odorem vocant. Ex fusco subcroceum est, solidum, & ponderosum, optimum, & efficax contra contagia, quod ex insulâ *Capaloa*, *Tayavas* inter, & *Malindic* sitâ defertur. Scobs allio, & Assâ fœtidâ contusis permixta, & illita spasmo medetur. Differt á priori, quod *folium* gerat minus, *florem* inodorum, *lignum* confrictum, & ustum odoris gravis, &c.

204. *Taratara*. In *Camarinorum* vico *Tabaco*, qui insulam *Catanduan* respicit, abundat, ubi ab Indis *Balongcauvit* audit. Scandentis fruticis est lignum, *Cortice* tegitur exalbido, maulcoso, scabro, sub quo liber corticosus, subfuscus, saporis nullius manifesti. Alburnum porosum est, purpurea matrix inæqualis. *Folia* non sunt Rubi Idæi, ut mihi retulêre, sed sunt folijs salicis ampliora, communiter palmaria, aut longiora, ad summum bipalmaria, & uncias duas lata, alternè exeuntia, atro-virentia, sublustria, odoris sylvestris, quinq; septem, aut novem in uno compositorum, quorum supremum semper majus cæteris, quæ pariter alternatim appensa sunt ramulis, punctis albis notatis. Fig.

205. *Suasua*. Similiter scandentis fruticis lignum est, sed flavum, & *Taratara* magis odoratum. Hoc ab *Indis*, & *Hispanis* in *Luzone* pro Santalo flavo, ut *Taratara* pro rubro, sed perperam habetur. Aliud ferunt reperiri æquè scandentis plantæ odoriferum lignum, & album.

206. *Frutex spinosus scandens, fructu pentagono, echinato.* *Folia* gerit ad virgultorum geniculos, similia folijs *Batele*, plura simul, & incerti numeri, & formæ, ac magnitudinis, congesta; ubi & binis aduncis defenditur aculeis. *Fructûs* Fig.

vascula in ramosis, & magnis racemis, uncialia, oblonga pentagona, quinquevalvia, echinata, & nescio quid viscosi glutinis oblita, *nucleum* continentia oblongum, fossulâ hiantem.

Fig. 207. *Macabuhay aeta.* Frutex est scandens, *folia* ampla, alterna, tenera, rotunda, in exiguum vergentia mucronem, acetosa, quinque luculentioribus stipata nervis, in spithameo pediculo.

208. *Panalongdong*, alijs *Camagsa.* Distincta planta á *Camagsa*, seu *Ligno Sancto*, sed planta scandens, ut illa, sarmentosa virgulta mittit, vieta, *Bexuco* pertinaciora, & magis durabilia, nigerrima, ut Corallium nigrum. *Folia* folijs cannæ similia. *Flores* parvi, rubelli. *Baccæ* rubræ, rotundo-oblongæ. *Radix* multiplex, cortice nigro, odoris, & saporis aromatici sine acrimoniâ, convestita.

209. *Talongotong.* Volvulus succi rubri, ut *Binonga*.

Vires. Utuntur decocto epoto in exituris, affectibus scabiosis, & abscessibus internis. *Folia* ampla, ut *Mavolo.*

210. *Rosa sylvestris scandens* Luzonis. *Radix* Plantæ mediocris, cubito longior est, crassitudinis palmaris, cortice tenui, papyraceo, fusco intecta. *Caro* alba, dulcis, rapo magis compacta.

211. *Pating Prima*, alijs *Salibangbang-baguin.* *Flos* non est penta-sed tetrapetalus, croceo-rubens, in bicubitalibus alternatim spithameis ramusculis brachiatis racemis, exceptus tetraungui perianthio, & trinis crocatis staminibus, & siliquulæ rudimento, seu embryone dotatus.

212. *Dilan-butiqui.* Planta scandens, distincta ab arbore, *radix* ligneo-fibrosa, cinerea, saporis acriusculi ut *Camaysan*, cum aromaticitate. Utuntur eâ *Indi* in Cachexiâ, obstructionibus, & cacochymiâ.